

Beoordeling bomensingels
'Groote Hoeven' te Someren

Beoordeling bomensingels 'Grote Hoeven' te Someren

In opdracht van:

Gemeente Someren
Wilhelminaplein 1
5711 EK Someren

Contactpersoon:

Dhr. Y. Vavier
Beleidsmedewerker ruimtelijke ordening
Afdeling Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu

Uitgevoerd door:

Lomans Ecoworks
Boerenkamplaan 75
5712 AB Someren

Veldwerk :

Dhr. J. van Zanten en M. Lomans

Rapportage:

M. Lomans

Datum: 11-04-2016

Projectnr: 06-16

Inhoud

1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Doel.....	4
2. WERKWIJZE	5
2.1 Bepaling waardeoordeel	5
2.2 Veldbezoek	5
3. BOMENSINGELS / GROENSTRUCTUREN IN HET PLANGEBIED	6
3.1 Samenstelling boomsingels/ groenstructuren in het plangebied.....	6
3.2 Beoordeling boomsingels/ groenstructuren in het plangebied	7
4. EINDCONCLUSIE	8
5. OVERZICHT HISTORISCHE KAARTJES PLANGEBIED EN OMGEVING	9
7. GERAADPLEEGDE BRONNEN	10
BIJLAGE: Waarden van bomen in bebouwde omgeving	11

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

De gemeente Someren is voornemens het gebied “Grote Hoeven” ten zuiden van Someren te herontwikkelen. De beoogde herontwikkeling betreft de herinrichting van het landbouwgebied naar woningbouwlocatie.

Momenteel bestaat het plangebied grotendeels uit agrarische percelen doorsneden met boomsingels. Uitgangspunt in de planontwikkeling is zoveel mogelijk het behoud van deze singels. Ten behoeve van de beoogde herontwikkeling zullen alle bomen geïnventariseerd worden op kwaliteit en levensverwachting.

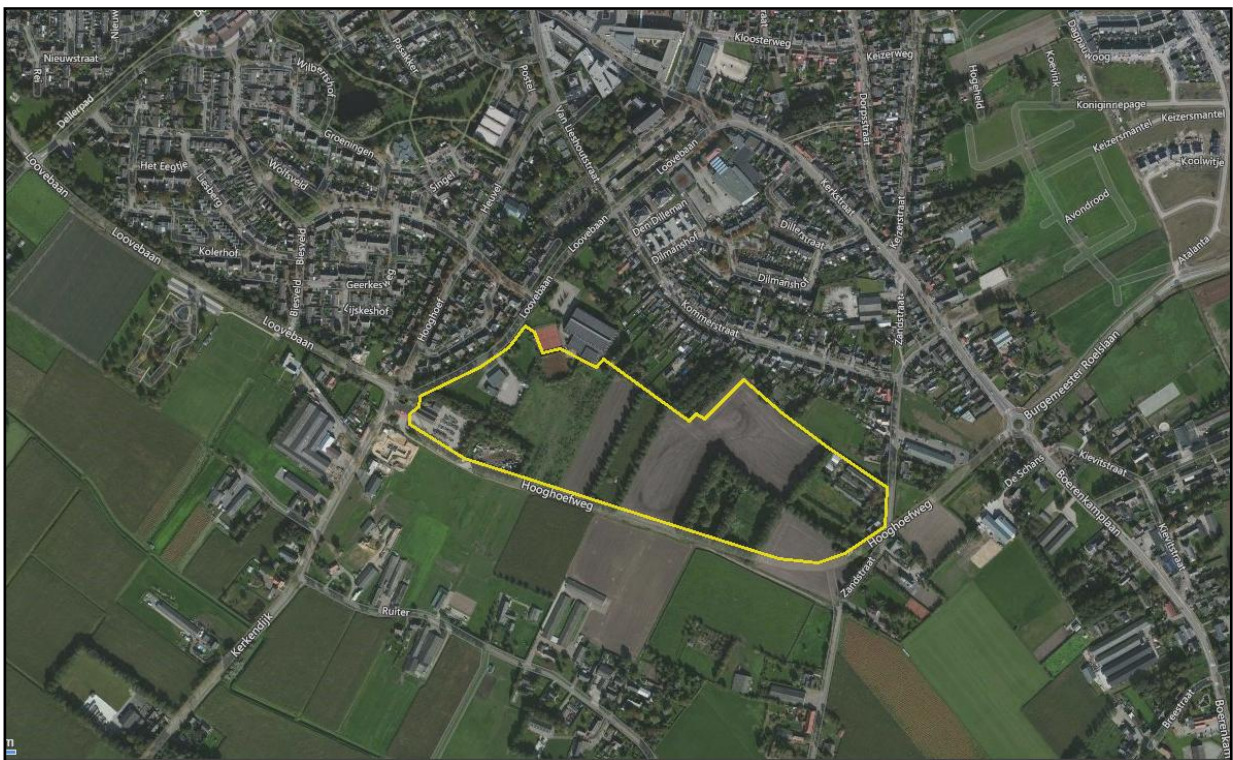

Fig.1 Overzicht plangebied ‘Grote Hoeven’.

Bron: Bing maps

1.2 Doel

Voor de stedenbouwkundige planontwikkeling is het echter ook wenselijk dat er een waardeoordeel gekoppeld wordt aan de boomsingels als ensemble.

Dit “waardeoordeel” kan van toepassing zijn als boomsingels of delen daarvan mogelijk niet geïntegreerd kunnen worden in het stedenbouwkundige plan, en verwijderd dienen te worden.

Tegelijk met de boomsingels zijn ook andere groenstructuren ter beoordeling meegenomen. De reden hiervoor is dat er ook enkele solitaire bomen (waarvan 1 exemplaar waarschijnlijk juist buiten het plangebied) aandacht verdienen en behouden kunnen blijven in het nieuwe woningbouwplan. In onderstaande rapportage worden de resultaten van de waardebeoordeling van de aanwezige boomsingels / groenstructuren beschreven.

2. WERKWIJZE

2.1 Bepaling waardeoordeel

Bij de waardebepaling van de bomensingels is gelet op:

- Bijzondere natuur- en milieuwwaarden; (ecologische waarden, dendrologische waarden)
- Bijzondere landschapswaarden; (beeldbepalend, typerend voor lokale omstandigheden)
- Cultuurhistorische- of monumentale waarden;
- Soort boom
- Boomtechnische eigenschappen; (ouderdom, conditie, zichtbare gebreken, vitaliteit)

Aan de hand van bovenstaande verzamelde gegevens is er een waardeoordeel gekoppeld aan de diverse boomsingels/ groenstructuren.

De aan de boomsingels/ groenstructuren toegekende waarden worden vertaald in een drietal gradaties welke met een bepaalde 'prioriteit' worden weergegeven.

- Prioriteit Hoog: bomensingel waardevol, behoud van de singel/ groenstructuur zeer gewenst.
- Prioriteit Middel: matig waardeoordeel, behoud van de singel/ groenstructuur gewenst, indien stedenbouwkundig onmogelijk in te passen dan verwijderen.
- Prioriteit Laag: laag waardeoordeel, bomensingel/ groenstructuur is in diverse opzichten minder waardevol en kan mogelijk verwijderd worden.

2.2 Veldbezoek

In het kader van deze waardebeoordeling van de boomsingels heeft een veldbezoek plaatsgevonden op 5 april. Het veldbezoek is uitgevoerd door Mien Lomans (Lomans Ecoworks) en Jo van Zanten (IVN Asten- Someren).

Tijdens het veldonderzoek is bij de bepaling van het waardeoordeel rekening gehouden met de bij 2.1 genoemde criteria, om zodoende tot een afgewogen beslissing te komen welke bomensingels mogelijk opgeofferd kunnen worden voor de beoogde woningbouwplannen.

3. BOOMSINGELS/ GROENSTRUCTUREN IN HET PLANGEBIED

3.1 Soortensamenstelling boomsingels/ groenstructuren in het plangebied

De boomsingels/groenstructuren zijn genummerd en de soortensamenstelling is beschreven.

Fig. 2. Overzicht plangebied (geel omlijnd) en boomsingels/groenstructuren aangeduid met rode cijfers.

1. Zomereiken, gemengde ondergroei en jong gemengd bosje bij de gemeentewerf en brandweerkazerne.
- 1a. Solitaire oude Zomereik (waarschijnlijk) juist buiten het plangebied.
2. Singel Zomereik met gemengde ondergroei.
- 2a. Zomereiken met Vlier ondergroei.
3. Singel Zomereik met gemengde ondergroei.
4. Singel Zomereik met gemengde ondergroei.
5. Zomereiken 4 stuks en 1 Amerikaanse eik meerstammig.
6. Gemengde singel, o.a. Zomereik, Es.
7. Singel Zomereik met gemengde ondergroei.
8. Singel Gewone Es met gemengde ondergroei.
9. Singel voornamelijk Gewone Es met ondergroei.
10. Elzensingel.
11. Beuk, Beukenheg met standers Walnoot.
12. Gemengd groepje met oude Tamme kastanje.
13. Haag van Laurierstruiken.

3.2 Beoordeling boomsingels/groenstructuren

1. Zomereiken jong, gemengde ondergroei en gemengd jong bosje/ struweel. Prioriteit Laag.
  - 1a. Solitaire Zomereik (waarschijnlijk) juist buiten het plangebied. Prioriteit Hoog. Aandacht voor deze oude Zomereik juist buiten het plangebied. Beeldbepalend, Goed ontwikkelde kroon. Stamdiameter 70 cm . Geschatte leeftijd >70 jaar. Vitaal.
2. Singel Zomereik met gemengde ondergroei. Prioriteit Middel. Geschatte leeftijd singel: 40 jaar. Ongelijke groei, enkele exemplaren in slechte staat.
  - 2a. Enkele jonge Zomereiken met Vlier ondergroei. Prioriteit Laag.
3. Singel Zomereik met gemengde ondergroei. Prioriteit Middel. Geschatte leeftijd singel: 40 jaar. Ongelijke groei, enkele exemplaren in slechte staat.
4. Singel Zomereik met gemengde ondergroei. Prioriteit Hoog. Geschatte leeftijd singel: 50 jaar. Beeldbepalend, Gelijkmatige groei, Vitaal. Enkele bomen dienen mogelijk geveld te worden als gevolg van stamrot door beschadiging.
5. Rij van 4 Zomereiken en 1 Amerikaanse eik meerstammig. Prioriteit Middel. Zomereiken zijn goed ontwikkelde bomen, leeftijd circa 50 jaar, conditie goed. Vitaal. Gezien de standplek in het plangebied is de kans waarschijnlijk klein dat deze bomengroep ingepast kunnen worden in het nieuwe plan.
6. Gemengde singel met o.a. Zomereik en Gewone Es. Prioriteit Laag. Dicht op elkaar staande bomen, vaak ongelijk vertakkingspatroon, niet stabiel. Diverse exemplaren slechte conditie.
7. Singel Zomereik met gemengde ondergroei. Prioriteit Hoog. Geschatte leeftijd singel: 50 jaar. Beeldbepalend, Gelijkmatige groei, Vitaal met enkele dunnere exemplaren in slechte staat die geveld kunnen worden.
8. Singel Gewone Es met ondergroei. Prioriteit Laag. Oude Essen >50 jaar, bijna alle exemplaren in slechte conditie. Vertonen gebreken zoals kroonsterfte, taksterfte, schimmelaantasting etc. Ook risicobomen voor toekomst i.v.m. Essentaksterfte.
9. Gemengde singel met voornamelijk Gewone Es met ondergroei. Prioriteit Laag. Oude Essen in slechte conditie. O.a. taksterfte, rottingsverschijnselen, vergrote takbasis.
10. Jonge Elzenhaag met hier en daar een Berk. Prioriteit Laag.
11. Jonge solitaire Beuk, Beukenheg met standers Walnoot. Prioriteit Laag.
12. Jong gemengd groepje met Iep, Hazelaar en oude Tamme kastanje. Prioriteit Hoog. Dit geldt voor de Tamme kastanje. Oude boom, Beeldbepalend, Stamdiameter 45 cm, geschatte leeftijd > 50 jaar. (Holte in stam, niet levensbedreigend, heeft verzorging nodig)
13. Haag van Laurier. Prioriteit Laag.

4. EINDCONCLUSIE

Onderstaand worden de bevindingen van het veldonderzoek weergegeven op kaart.

Fig. 3 Overzicht waardebeoordeling bomensingels / groenstructuren.

- Prioriteit Hoog: bomensingel/ bomen waardevol, behoud zeer gewenst.
- Prioriteit Middel: matig waardeoordeel, behoud van de singel/ groenstructuur gewenst, indien stedenbouwkundig niet in te passen dan verwijderen.
- Prioriteit Laag: laag waardeoordeel, bomensingel/ groenstructuur is in diverse opzichten minder waardevol en kan verwijderd worden.

Opm. De nummers 4,5,6,7,8,9, 10 en 11 behoren tot de oudste (groen)structuren in het plangebied. Zie historische kaartjes blz.9.

5. OVERZICHT HISTORISCHE KAARTJES PLANGEBIED EN OMGEVING

Fig. 4 Plangebied e.o. omstreeks 1929

Fig. 5 Plangebied e.o. omstreeks 1953

Fig. 6 Plangebied e.o. omstreeks 1983

6. FOTO'S

Fig. 7 Oude solitaire Zomereik, zie fig. 3 nr. 1a.

Fig. 8 Oude Tamme kastanje, zie fig. 3 nr. 12.

BIJLAGE

Waarden van bomen in bebouwde omgeving

De betekenis van bomen in de bebouwde omgeving kan worden aangegeven aan de hand van een aantal concrete en een aantal minder concrete, maar niet minder belangrijke functies. Bomen hebben een aantal belangrijke stedenbouwkundige en ruimtelijke functies:

- ze verfraaien de bebouwde omgeving waardoor de omgevingswaarde wordt verhoogd,
- ze camoufleren minder fraaie objecten zoals industrieterreinen,
- ze geven structuur en herkenbaarheid aan straten en wegen,
- ze brengen onderscheid aan in wijken,
- ze accentueren de architectonische structuur van bijzondere punten.

Bomen hebben een esthetische waarde die vaak wordt vertaald in schoonheid. Die schoonheid kan op veel manieren tot uitdrukking komen, bijvoorbeeld in de vorm van de boom of van de gehele beplanting, de bloei, de kleur en structuur van de bast, de bladkleur, enzovoort.

De stedenbouwkundige functie en esthetische waarde verhogen de waarde van gebouwen en maken het aantrekkelijker om te wonen en te werken.

Volwassen bomen verbeteren het microklimaat in de bebouwde omgeving. Op hete dagen verlaagt de temperatuur vanwege de schaduwwerking, terwijl het s' nachts warmer blijft. Door verdamping verhogen bomen de luchtvochtigheid waarmee het aangenamer wordt. Bomen en vooral bomenrijen en laanboombeplantingen breken en matigen de (koude) wind en kunnen mensen, wegen en gebouwen beschutten tegen neerslag.

Bomen filteren fijnstof uit de lucht. Fijnstof is schadelijk voor de volksgezondheid. De overschrijding van normen treedt vooral op langs drukke verkeerswegen in en om steden. Bomen produceren zuurstof en leggen koolzuurgas (CO₂) vast.

Bij sociaalpsychologische functies kan worden gedacht aan het feit dat bomen een sfeer van rust en geborgenheid oproepen, de binding met de natuur en seizoenen en de recreatieve functies van bomen en beplantingen.

De aanwezigheid van groen in de woonomgeving heeft een belangrijk effect op de gezondheid. Stress-reductie is daarbij de meest waargenomen factor van betekenis.

Natuur in de bebouwde omgeving verbetert het leefklimaat van mens en dier en bomen leveren daaraan een belangrijke bijdrage omdat ze huisvesting en voedsel geven aan een groot aantal diersoorten zoals rust- en verblijfplaatsen voor vogels, vleermuizen, eekhoorns en marterachtigen en voedselbronnen voor vogels, insecten en schimmelsoorten.

Rijbeplantingen van bomen (vooral met onderbeplanting) vormen een ecologische corridor waarbinnen dieren zich kunnen verplaatsen en waardoor ecologische versnippering wordt tegengegaan. Een ander bijkomend voordeel van bomen in de bebouwde omgeving is een stijging van de waarde van onroerend goed.

Wat zijn bomen toch waardevol!